

Dette dokument beskriver Energistyrelsens baggrund for at udstede tilladelser til forundersøgelser, hvilken information styrelsen gerne ser fremsendt med en ansøgning samt styrelsens fokuspunkter ved behandling af en ansøgning om udførelse af forundersøgelser. Desuden gives der en kort orientering om, hvilke vilkår der kan forventes anvendt. Dokumentet er vejledende og sætter således ikke bindende regler.

Regelgrundlag

Gennemførelse af forundersøgelser relateret til olie-/gasefterforskning og indvinding, etablering af rørledninger samt anden anvendelse af Danmarks undergrund forudsætter en tilladelse i henhold til §§ 3, 5, 17 eller 23 i lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 som ændret ved lov nr. 535 af 29. april 2015 og lov nr. 427 af 18. maj 2016. Endvidere skal konkrete undersøgelsesprogrammer og -arbejder godkendes i henhold til undergrundslovens § 28. Spekulative undersøgelser, samt aktiviteter, der strækker sig uden for området dækket af en eksisterende tilladelse efter § 5 eller § 23, kræver desuden tilladelse meddelt i henhold til § 3 i undergrundsloven.

For en tilladelse meddelt efter § 3 skal der betales et gebyr, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 419 af 2. juni 2005 om betaling af gebyrer i forbindelse med visse tilladelser efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund. I henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, og 3, kan gebyret i særlige tilfælde nedsættes eller helt bortfalde. Om gebyret kan nedsættes eller bortfalde beror navnlig på Energistyrelsens vurdering af især forundersøgelsens omfang, og om den efter en konkret vurdering er en nødvendig udvidelse af en forundersøgelse, der udføres i henhold til en eneretstilladelse meddelt efter § 5 i undergrundsloven.

Videnskabelige undersøgelser af undergrunden af betydning for virksomhed omfattet af undergrundsloven kræver tilladelse i henhold til undergrundslovens § 24 samt godkendelse efter § 28. Energistyrelsen kan desuden give tilladelse til udforskning af naturforekomster i henhold til § 1, og § 2, stk. 1, 1. pkt. efter kontinentalsokkeloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 med senere ændringer.). Der betales ikke gebyrer for tilladelser efter § 24 i undergrundsloven og kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Ansøgning om tilladelse og godkendelse af forundersøgelser

For at opnå tilladelse efter kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., undergrundslovens § 3 og godkendelse i medfør af undergrundslovens § 28 til at udføre en forundersøgelse, skal en ansøgning sendes til Energistyrelsen.

Ansøgningen bør indeholde følgende, men ikke nødvendigvis begrænse sig til:

- Information om ansøger, herunder oplysninger om tilladelseshaver, tilladelsesnummer, oplysninger om operatør og kontaktinformation. Ligeledes skal der gives oplysninger om entreprenør samt kontaktoplysninger til den ansvarlige leder for undersøgelsen og det fartøj, der skal anvendes.
- Beskrivelse af aktiviteten med information om typen af aktivitet, formål, metodebeskrivelse omfattende tekniske specifikationer om instrumenter, prøvetagningstype, streamer, kilde samt databehandlingsmetoder etc. Det skal desuden angives, om der anvendes støjende udstyr (udstyr der aktivt producerer lyd, undtaget ekkolod og andet udstyr nødvendigt for sikker navigation).
- Et program med tidsplan samt kort med sejllinjer, prøvelokaliteter, undersøgelsesområde (gerne opdelt i arbejdsområde og indsamlingsområde) eller lignende. Sejllinjer, prøvelokaliteter og undersøgelsesområde bør desuden fremsendes som shape fil eller i en arcGIS geodatabase med ED 50 som reference system.
- Tidsestimater for behandlingen og tolkningen af data.
- Kort beskrivelse af eventuelle støtteoperationer (eks. brug af støttefartøjer).

Det bør bemærkes, at styrelsen kan udbede sig yderligere information, hvis der er forhold, som kræver uddybning.

Hvis den ansøgte aktivitet kræver brug af eksplosiver, bedes ansøger kontakte Energistyrelsen for vejledning om ansøgningens indhold. Disse ansøgninger vil blive behandlet og vurderet fra sag til sag, men der gøres opmærksom på, at en konsekvensvurdering (jf. nedenstående) må formodes at være nødvendig for at kunne behandle ansøgningen.

Oplysninger om miljøpåvirkning

For at vurdere undersøgelsens mulige miljøpåvirkning (jf. § 4, stk. 5, og § 8, stk. 3, i Bekendtgørelse nr. 434 af 2. maj 2017 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (Offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen)) bør ansøgningen desuden indeholde følgende:

1. En gennemgang af projektets mulige påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder samt påvirkningen af dyr optaget på bilag IV, litra a, i Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet). Særligt bør påvirkningen af disse dyr i deres yngle- og rasteområder samt i perioder hvor de yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, belyses.

For seismiske undersøgelser ser styrelsen gerne, at vurderingen af påvirkningen bl.a. baseres på lydspredningsmodellering. Denne bør udarbejdes efter følgende betragtninger:

- A. Der henvises til Tougaard (2016) kapitel 4 for vejledning om udarbejdelse af lydspredningsmodellering, omfanget samt rapporteringen heraf, jf. desuden også kapitel 2 og 3. Retningslinjerne om faktiske støjmålinger forventes kun anvendt i forbindelse med indsamling af seismik. Forhold som omfang, lokalitet, tidsrum og periode, kan dog ligge til grund for, at der sættes vilkår om støjmåling ved andre typer af forundersøgelser.
 - B. I forbindelse med seismiske undersøgelser bør modelleringen desuden klarlægge tilstrækkeligheden af opstartsproceduren (jf. afsnit 2.3 og 2.3.1 i Standardvilkår for forundersøgelser til havs), herunder om størrelsen af sikkerhedszonen og varigheden af soft starten bør udvides for det enkelte surveys vedkommende.
 - C. Indsamling med pinger, boomer, sparker eller anden *sub bottom profiling* teknologi har sædvanligvis et begrænset omfang i forhold til efterforskningsseismik. Da effekter af indsamling med disse metoder dog ikke kan udelukkes, eventuelt som følge af indsamling på visse lokaliteter og tidspunkter, bør en ansøgning om godkendelse heraf også indeholde en vurdering af påvirkningen for brug af disse, som det er specificeret herover (jf. § 4, stk. 5, og § 8, stk. 3, i Offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen). Medmindre ansøger på anden måde, og i tilstrækkeligt omfang, kan dokumentere påvirkningen ses det gerne, at denne også baserer sig på en lydspredningsmodellering som beskrevet herover.
2. En beskrivelse af de afværgeforanstaltninger, som vil blive anvendt, og de forventede effekter på de eventuelle kortlagte påvirkninger.
 3. En uddybning af baggrunden for størrelsen af den seismiske kilde samt indsamlingsområdet set i relation til at opnå de ønskede resultater. Desuden bør det fremgå, om de ønskede resultater kan opnås ved en anden og evt. mindre støjende type af undersøgelser.

Styrelsen kan i visse tilfælde vurdere at projektet skal udarbejde en fuld Miljøkonsekvensvurdering jf. § 4 i Offshorekonsekvensvurderingsloven, ellers er udgangspunktet af forundersøgelser vurderingen er en screening.

For at mindske påvirkningen af marsvin anbefales det, at støjende undersøgelser i videst muligt omfang planlægges udført uden for marsvinenes yngle- og parringssæson. Denne forventes normalt at forløbe fra maj til medio august toppende i juni-juli. Hvis der ansøges om at igangsætte undersøgelser inden for yngle- og parringssæsonen, bør effekter heraf specifikt belyses.

I forbindelse med indsamling af seismik er den kumulative påvirkning særlig relevant. Derfor bør ansøger tage højde for og vurdere virkningen af eventuelle kumulative effekter af samtidige undersøgelser og inddrage disse i lydmodelleringen. For at muliggøre dette anbefales det, at der forud for en ansøgning om seismik fremsendes en hensigtserklæring med information om forundersøgelsens omfang, forventede tidspunkt og varighed for indsamlingen og type til Energistyrelsen. Energistyrelsen vil herefter formidle denne information til andre ansøgere, sådan at den nødvendige udveksling af information og koordinering kan finde sted. Det er hensigtsmæssigt, hvis hensigtserklæringen indsendes **6 måneder før forventet start** af undersøgelsen.

Styrelsen kan imødekomme behandling af ansøgninger, som ikke overholder fristen for forudgående varsel. Hvis gennemførelsen af en indsamling, hvor der ikke har været fremsendt en hensigtserklæring, medfører øgede og uacceptable kumulative effekter, som ikke kan undgås ved koordinering med allerede godkendte aktiviteter, kan det dog medføre, at ansøgningen om tilladelse hertil ikke kan imødekommes.

Hensigtserklæringer og ansøgninger bedes indsendt til indvindingsekr@ens.dk.

Ændringer vedrørende den fremsendte information bedes indsendt skriftligt til Energistyrelsen.

Vurdering af ansøgninger til forundersøgelser

Energistyrelsen vil ved behandling af ansøgningen evaluere dens tilstrækkelighed og om nødvendigt bede ansøgeren om yderligere information. Omstændigheder, som eks. tidsrum og område for aktivitetens udførelse, kan medføre at ekstra information, udover det der er specificeret herover, er nødvendig.

Styrelsen vil bl.a. vurdere, om de miljømæssige konsekvenser er tilfredsstillende belyst, og om der er behov for, at ansøgeren udarbejder en konsekvensvurdering jf. § 4 i Offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen.

Følgende er en vejledende og ikke en udtømmende beskrivelse af punkter, som styrelsen normalt har fokus på under behandlingen af en ansøgning om tilladelse til og godkendelse af forundersøgelser:

- Dokumenteret kendskab til de konkrete miljøforhold i det område, hvori undersøgelserne vil pågå samt det område, som evt. vil blive påvirket af undersøgelserne.
- Den miljømæssige påvirkning jf. §§ 4, 5, 6, 7 og 8 i offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen, bl.a. belyst gennem lydspredningsmodellering. Potentialet for at medføre skader på pattedyr, herunder PTS (permanent threshold shift), anses normalt for en væsentlig påvirkning, sandsynligheden og omfanget af mulig TTS (temporary threshold shift) vil desuden kunne anvendes til at vurdere graden af påvirkningen. Survey design set i forhold til formålet med forundersøgelserne og i relation til at minimere påvirkningen af det omkringliggende miljø vurderes også (jf. bemærkning ovenfor vedr. størrelse af kilde og omfanget af undersøgelsesområdet i relation til formålet med undersøgelsen).
- Anvendelsen af afværgeforanstaltninger og anvendelse af internationale retningslinjer, som anses for værende "best practice".
- Erfaring og teknisk formåen.

Energistyrelsen vil efter modtagelse af en ansøgning sende denne i høring hos øvrige relevante myndigheder. Dette omfatter oftest Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Søfartsstyrelsen og forsvaret. Til denne høring afsættes som standard 10 arbejdsdage. Herefter kan der være behov for yderligere afklaring.

Det bør desuden bemærkes, at der gælder specielle og mere tidskrævende procedurer for godkendelse af undersøgelser, der omfatter statsejede fartøjer fra andre lande.

Hvis undersøgelserne skal foregå i områder, der støder op til polsk kontinentalsokkel eller territorialfarvand, bør der forinden undersøgelserne påbegyndes, være givet et særskilt samtykke hertil fra Energistyrelsen. En anmodning herom bedes indsendt senest 60 dage, før undersøgelserne agtes påbegyndt.

Vilkår for forundersøgelser

Som udgangspunkt gælder "Standardvilkår for forundersøgelser til havs" udgivet af Energistyrelsen. Dog kan undtagelser i særlige tilfælde finde sted, og det skal desuden bemærkes, at supplerende vilkår kan fremgå af den konkrete godkendelse/tilladelse. Disse vilkår kan bl.a. have baggrund i den specifikke undersøgelse samt indkomne høringssvar og kan eksempelvis omfatte

begrænsninger i forhold til aktivitetens effekt på natura 2000-områder og bilag IV arter. Som nævnt ovenfor i afsnittet "oplysninger om miljøpåvirkning" kan der desuden blive sat vilkår vedrørende støjmåling,

Ved indsamling af seismik med udstyr med begrænset kildestørrelse kan der på baggrund af Energistyrelsens konkrete vurdering ske fravigelser fra visse vilkår, herunder afsnit 2.3.1 til 2.3.6 i Standardvilkår for forundersøgelser til havs. Vurderingen vil basere sig på de påvirkninger, som forventes belyst i ansøgningsmaterialet (jf. ovenstående). Ansøger opfordres desuden til at være opmærksom på at oplyse, om det ønskes, at styrelsen tager stilling til dispensation fra bestemte vilkår.

Det skal desuden bemærkes, at vilkår om anvendelse af MMO (*Marine Mammal Observer*) samt PAM (*Passive Acoustic Monitoring*) er anført i "Vilkår for forundersøgelser til havs". Da den mulige virkning af begge disse afværgeforanstaltninger har begrænsninger relateret til dyrenes adfærd samt vejrforhold (eks. på grund af neddykkede dyr eller dårlig sigtbarhed), er det hensigtsmæssigt, at ansøger er opmærksom på anvendelsen af eventuelle supplerende nye tiltag, som kan forbedre overvågningen af marine pattedyr under udførsel af aktiviteten.

Det antages som udgangspunkt, at MBES (*multibeam echo sounder*) og SSS (*side scan sonar*), som anvendes ved frekvenser over 180 kHz, vil have meget begrænsede forstyrrende effekter (jf. Tougaard 2016). Således kan det forventes at der i visse tilfælde, eventuelt som følge af lokalitet og tidspunkt sættes vilkår om, at der i videst muligt omfang benyttes frekvenser på mere end 180kHz.

Med hensyn til indlevering af data henvises til afsnit 4 i "Standardvilkår for forundersøgelser til havs" samt Bekendtgørelse nr. 56 af 2. februar 2002 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund.

Klage over afgørelser om forundersøgelser efter undergrundsloven og kontinentalsokkeloven

I forhold til klager over afgørelser truffet i henhold til kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, nr. 1, henvises der til klagebestemmelsen i § 6 a i kontinentalsokkeloven. Det skal bemærkes, at en tilladelse i henhold til § 2, stk. 1, nr. 1, ikke må udnyttes, før klagefristen er udløbet.

I forhold til klager over afgørelser efter undergrundslovens § 3 og § 28 henvises der til klagebestemmelsen i undergrundslovens § 37 a. Det skal bemærkes, at en tilladelse i henhold til § 28, hvor tilladelsen tillige er omfattet af § 28 a, § 28 b eller lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), ikke må udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Referencer

Tougaard, J. 2016. Input to revision of guidelines regarding underwater noise from oil and gas activities - effects on marine mammals and mitigation measures. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 52 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 202.

<http://dce2.au.dk/pub/SR202.pdf>